

אחת.

2

והנה ידוע שהמשה הוא העיקר, ומה מובן גם במנורה זו שהיא כנסיי שעיקרה היא המצשה, שהמנורה תאיר, וזהו ע"י שבנת הנרות שבמנורה. והענין הוא, שכבודו בלקו"ח ריש פרשתו"י, שז הנרות הם ז' סוגים בבני ישראל. והנה תכלית בריאת האדם היא עבודתו לקונו, כמאמר: אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני, ובלעבודתו ישי' מדרגתו שנגד ז' מדות. וכמבואר בל"מ (ובארובה) ב"ה אל תצר את מוגד ל"ק אדמו"ר האמצעי. שעיקר העבודה בזמן הזה היא בכירור המדות, וכירור השכל והמוחין יהי' לע"ל. וזהו ענין ז' קני המנורה, שהם ז' אופני עבודה, וכנגדם יש ז' סוגים בבני ישראל, שהם כנגד ז' המדות.

3

והנה ידוע שכל עבודה שלמטה צריכה לעור הקב"ה שלמטה, כמאמר: הקב"ה עזרו, וזהו מה שמבאר בלקו"ח (בד"ה זה בתחלתו) ששבע הנרות הם נשמות השבעה רועים. דענינו של רועה הוא שהא רועה ומפרנס ומספק כל צרכי צאן מרעיחו. ועד"ז יובן בשבעה רועי נשמות ישראל הנק' בשם צאן כמ"ש ואזן צאני ישראל. מרעיני גו', שהם המשפיעים עור וסיוע לנשמות ישראל. וענין זה הוא גם בזמן הגלות, וכמוברר מהמבואר בתולדותינו, כנוגע למשה רבינו (שהוא הראשון משיבת הרועים), ומכיון שלגבי' יראה היא מילתא זוטרת לפיכך היא מילתא זוטרת לכאן"ל מישראל לפי שהוא ממשיך ענין זה תמיד בנש"י, גם בתוך תפול והמכופל שבדמץ הגלות, וממנו יובן לשאר הרועים, שגם הם משפיעים עזר וסיוע בעבודת ה' גם בזמן הגלות.

4

והנה מה שנשיי נק' כאן בשם גרות, הוא ע"ש הכתוב: נב אלקים נשמת אדם. והענין הוא (כמבואר בלקו"ח כאן, ובאירכות בדרש' חנוכה בתו"א ובשערי אורה ובאור"ח ובדורשים שלאה"ז), ודהנה נב' יש בו ג' דברים, הנר עצמו ושאר ה'.

11) כט, ג. (12) קדושין פב, א (ע"פ גירסת הש"ס ל"י ואטיקאן (ירושלים תשל"ד). וכן במלאכה שלמה שם. ובכ"מ).
 13) מוכה נב, ב. קדושין ל, ב. (14) יהזקאל לד, לא.
 15) ריש פמ"ב. (16) משלי כ, כו. [א"ל: ע"פ משנת פ"ג]

הנחת ה' בלתי מוגה
 תנחת ה' בלתי מוגה

הנחת ה' בלתי מוגה

1

10

ראיתי והנה מנורה זהב כולה גו' ושבעה נרותי עלי' גו' ושנים זיתים עלי' גו', ואימתו במדוש (הוא בלקו"ח פרשתו ד"ה זהו), לפי שישמ"י אומר בספ' נמאס קראו להם (לישראל) ויחזקאל קורא אותם סיגים כו' בא וזכר' ואמר ראיתי והנה מנורה זהב כולה, של זהב היא כולה. ומבואר בלקו"ח, דמפרש זה משמע שנובואת זכר' קאי ג"כ על הזמן בעשניו, ולא כהפרוש דקאי על הזמן דלע"ל, כי מזה שזכר' אמר דכרין כנגד יומי, ויחזקאל מובן דקאי על אותו הזמן שבו דיברו הם. ונציין להבי' אילן אפשר שירמ"י ויחזקאל שניבאו עומד הביט קורא להם בספ' נמאס, ודוקא זכר' שהי' בזמן גלות בבב' אמר שהם מינור' וזה כולה. ופרש ע"פ הידוע שאלו ואלו דבר' אלקים חיים, היינו שגם תפירוש האחר שנובואת זכר' קאי אלע"ל הוא דבר' אלקים חיים, ולא עוד אלא שהוא להלכה' דלע"ל יהיו ישראל מנורה זהב כולה בתכלית השלימות, דמה מוכנה מעלה ענין זה (מנורה זהב כולה), ומ"מ אמר זכר' בזמן הגלות דוקא.

7

ולהבי' זה יש להקדים תחילה יאור הענין מה שנקראו בני ישראל מנורה זהב כולה, דהיינו שכולה עשוי' זהב, וכמ"ש בפרשתנו וזה מנורה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרח מקשה היא, שלולה מקשה אחת מירכה עד פרה ומבואר בלקו"ח, דירכה הם מדרגות החתונות שנאמר בהם תמוין ירכין כלו חלאים, ופרחה הם בחי' עליונות ע"ד יציץ ופרח ישראל. וככלל הם מקשה אחת. וכעבודת האד' הי"ע אהבה ישראל. ובהו גופא החידוש הוא, דלא זו כלכל' שיש ירכה ופרחה, רגל וראש, וכל אחד מהם יש בו מעלה על זולתו, מעלה הראש ומעלה הרגל, אלא עוד זאת שהם מציאות אחת ממש, מקשה אחת. וכמבואר בתנ"א פרק לב, דלכך זאת שמש' יודע גדולתו ומעלתו משרשן ומקורן באלקים חיים, היינו שיש מעלה מיוחדת בכל נשמה, הנה עוד זאת שאב אחד לכלולה, היינו שבהיותם כלוליים בבחי' אב אחד לכלולה, הרי הם מציאות אחת, מקשה אחת -

1) זכר' ד, ב-ג. (הפרשת פרשתנו). (2) במד"ר פי"ג, ח.
 3) לג, ג. (4) ו, ל. (5) כב, יח. (6) ערובין יג, ב.
 7) ח, ד. (8) לב, ד ואילן. (9) שה"ש ז, ב. (10) ישעי', כו, ו.

וע"י הכתישה וכו' ומתגלית בהם מעלה זו שהם מנורת זהב ודקא' וכמו שהשמן יוצא מהזית ע"י כתישה דוקא' וזהו גם מה שדוקא' בזמן הגלות הוא גילוי פנימיות התורה שה"ע השמן, כמבואר ברזי תורה ודו"ק דרז"ק, עד לשיתות ומאמרי כ"ק מו"ח אדמו"ר, ויש לומר, שזה נרמז גם במה דתנן במס' שבת²⁸ ולא יקרא לאור הנר, דמה מוכן שבימות החול, היינו בזמן הגלות, הקריאה והלימוד בתורה היא לאור הנר המאיר ע"י השמן שבתוכו.

וזהו ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו' ושבעה נרות' עלי' גו', דקאי על זמן הגלות וגם על הזמן דלע"ל, לפי שע"י העבודה בזמן הגלות בהענין דמקשה אחת אהבה ישראל, ונביח עס זה העבודה ב' אופני העבודה הנ"ל, עי"ז זרכים לגילוי בחי' מנורת זהב כולה בתכלית השלמות, שיהי' לע"ל.

והענין הוא, בהנה הגילוי דזמן הגלות נק' בשם נר בלבד, אבל לע"ל כתיבת והי' לך ה' לאור עולם. ומבואר במ"א²⁹, והתפרש בין נר לאור, ונר יש מצבה לאור, אבל אור שהוא אור השמש הוא אור עולם, וזה יש מצבה דלע"ל שעל"ן ארז"ל, הקב"ה מוציא מזה מנורה וצדקים מהרפאין בה כו', היינו גילוי שם הוי' (שמש) מהעולם ושם אלקים (מגן ונרחה). אמנם ידוע שבע"ש טועמין מכל תכשיל וחיבתו, ומה מוכן, שעוד בזמן הגלות נמשך גילוי שם הוי', מרת הרחמים, ונסלים כל ההעלמות וכו', ושם אלקים, ועד שמתקיים מ"ש ויקרא הוי' הוי' שמשך בהי' הוי', ולעילא שלפני פסוק טעמא, ונמשך בבחי' הוי' שלאחרי פסוק טעמא, עד שנמשך למטה מטה, ומתבטלים כל הענינים הנלהים וצו"ים. וכמו שמשך כמחויבים, וסלח גו' ונחלחנו, שמקבלים את נחלה עולם, אך ישאל בשלימותה, עד לכי ירחיב הוי' את גבולך³⁵, אך עשר עממין -

- (28) יא, א. (29) ישעי' ס, יט. (30) ראה ס' הערכים - תב"ד ערך אור הנר ע' שמג ואילך. (נשי"ג) (31) נדריה חו' ב.
- (32) מג"א או"ח ריש סי' רנ"ג שו"ע אדה"ז שם. וראה לקו"ש חיי"ד ע' 427. (33) משא לך, ו. (34) זה"ג קלח, א. (35) שופטים יט, ח.

הנחת ה' בלתי מוגה

שהוא הכלי, והשמן והתפילה. וזהו מה שניש"י נק' נרות, ע"י כלי הנר שהוא הכלי, קיבול לקבל השמן והתפילה. והשמן תפילה הם התורה ומצוותי' חקריי'ם ג"כ בשם נר/ כמ"ש בי"ז נר מצוה ותורה אור. וע"י שניש"י מקיימים את הת"מ"צ, עי"ז הם נרבת לנאיר את העולם כולו, וכמו שאיתא¹⁸ על המנורה שכתבתי, שמשם אורה יוצא לכל העולם כולו, ע"י החלונות שהיו שקופים אטומים¹⁹ כו'.

והנה' כל (עבודה) צריך שתהא ע"י שינוי באדם העובד, ועד שנרמז בשם עבודה מלשון עיבוד עדרות (כמבואר בחו"א פ' משפטים²⁰), וזהו מה שממשיך בכתוב, ושנים זתיים עלי' גו'. וזהו יש בו מרירות) דענין המרירות מביא לשינוי מצב האדם בתור הקדמה לעבודתו. ובה גופא יש ב' זתיים, א' מימין הגולה וא' משמאלה. וזהו מה שארז"ל ארז' עומדלך ולהתפלל אלא מתוך כונן ראש, דלפני ענין התפלה צ"ל ענין המרירות והביטול, כמאמר²², ונפשי כעפר לכל תהי' פתח לבי בתורתך, וגם ארז"ל כמאמר²³ ל שפלותי כרספת מר כו'. ועל"ז הוא בקיום המצוות הנא' אחר לימוד התורה, כמאמר²⁴ גדול לימוד שמביא לידי מעשה, דקיום המצוות הוא בבחי' ביטול, שהמקיים בטל אל מצוה ולעד שמקיים מ"ש עשה רצוננו כרצונך כו'. ועוד, שצ"ל המצוות הוא במעשה, גם מעשה מלשון כפי' (מלשון) מעשין על הצדקה²⁶, שכופה א"ע, ענין האתכפיא.

והנה' אף שהזית יש בו מרירות מ"מ, הרי יוצא ממנו שמן, וזהו ענין (אתהפכה) תוכא לנהרא. וזהו שכתב לימוד של ע' שנה²⁷. וזהו גם מה שהזית מוציא שמנו ע"י כתישה דוקא' היינו שע"י הכתישה (ענין החושך וכו'). יוצא ממנו שמן המאיר. וכיחורו האור הבא מן החושך דוקא'. וזהו מה שדוקא' בזמן הגלות נקראים נש"י בשם מנורת זהב, לפי שדוקא' בגלות וע"י -

- (17) שם ו, כג. (18) ויק"ר לא, ז. (19) מלכים א' ו, ד. וראה מנחות פו, ב. ויק"ר שם. (20) עז, א. (21) ברכות לא, ב. תפילה אלקי נצור (ברכות יז, א). (23) שבת ל, ב. (24) קדושין מ, ב. (25) אבות פ"ב מ"ד. (26) ראה ב"י לטור יו"ד סרמ"ח. וראה לקו"ש חיי"ד ע' 238. (27) הוריות יג, ב. (27*) ראה שמו"ר פל"ו, א.

הנחת ה' בלתי מוגה

והנה' כל (עבודה) צריך שתהא ע"י שינוי באדם העובד, ועד שנרמז בשם עבודה מלשון עיבוד עדרות (כמבואר בחו"א פ' משפטים²⁰), וזהו מה שממשיך בכתוב, ושנים זתיים עלי' גו'. וזהו יש בו מרירות) דענין המרירות מביא לשינוי מצב האדם בתור הקדמה לעבודתו. ובה גופא יש ב' זתיים, א' מימין הגולה וא' משמאלה. וזהו מה שארז"ל ארז' עומדלך ולהתפלל אלא מתוך כונן ראש, דלפני ענין התפלה צ"ל ענין המרירות והביטול, כמאמר²², ונפשי כעפר לכל תהי' פתח לבי בתורתך, וגם ארז"ל כמאמר²³ ל שפלותי כרספת מר כו'. ועל"ז הוא בקיום המצוות הנא' אחר לימוד התורה, כמאמר²⁴ גדול לימוד שמביא לידי מעשה, דקיום המצוות הוא בבחי' ביטול, שהמקיים בטל אל מצוה ולעד שמקיים מ"ש עשה רצוננו כרצונך כו'. ועוד, שצ"ל המצוות הוא במעשה, גם מעשה מלשון כפי' (מלשון) מעשין על הצדקה²⁶, שכופה א"ע, ענין האתכפיא.

והנה' אף שהזית יש בו מרירות מ"מ, הרי יוצא ממנו שמן, וזהו ענין (אתהפכה) תוכא לנהרא. וזהו שכתב לימוד של ע' שנה²⁷. וזהו גם מה שהזית מוציא שמנו ע"י כתישה דוקא' היינו שע"י הכתישה (ענין החושך וכו'). יוצא ממנו שמן המאיר. וכיחורו האור הבא מן החושך דוקא'. וזהו מה שדוקא' בזמן הגלות נקראים נש"י בשם מנורת זהב, לפי שדוקא' בגלות וע"י -

- (17) שם ו, כג. (18) ויק"ר לא, ז. (19) מלכים א' ו, ד. וראה מנחות פו, ב. ויק"ר שם. (20) עז, א. (21) ברכות לא, ב. תפילה אלקי נצור (ברכות יז, א). (23) שבת ל, ב. (24) קדושין מ, ב. (25) אבות פ"ב מ"ד. (26) ראה ב"י לטור יו"ד סרמ"ח. וראה לקו"ש חיי"ד ע' 238. (27) הוריות יג, ב. (27*) ראה שמו"ר פל"ו, א.

הנחת ה' בלתי מוגה

כס"ד. ש"פ שלה, ח"י סיון ה'תשמ"א.

הנחת הת' בלתי מוגה

להביץ ענין פ' הנסכים' (שהו החידוש שכפ' שלא על מה שכבר נאמר בענין הקרבות בחורה לפניו, ונפרט בספר ויקרא) שמבואר בהן שנוסף לענין הקרבות, עולה או זבה, צ"ל ענין הנסכים, ייץ ושמן, וצריך להביץ הענין הזה, גם ידוע הדיוק? במ"ש בפ' זו כי חבוא אל ארץ מושבותיכם גו', למה שינה הכתוב לקרא ארץ ישראל כאן בשם ארץ מושבותיכם יוחם מבבל החורה שנק' ארץ סתם וכיו"ב. זמבואר בהדרושיט'ל, שביאור הענין יובן בהקדים מה שאר"ל. כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו הקריב עולה בלא מנחה וזכה בלא נסכים, דמזה מובן, שענין הקרבות הוא כמו ק"ש וענין הנסכים הוא כמו תפילין.

רביאור הענין הוא, דהנה התורה היא נצחית⁵, היינו שהיא הוראה נצחית בכל פרטי, ומה מובן שגם בענין הקרבות והנסכים יש הוראה נצחית גם בזמן שאין ביהמ"ק קיימם. והענין הוא, דהנה החפוש בין קרבות לנסכים הוא החפוש בין העלאה והמטבה⁶. דקרבות ענינים העלאה מלמטב"ע, דעיקר הקרבות הוא קרבן עולה שעולה כולו לריח ניהוה לה, עד שעולה עד רזא דא"ס⁶. משא"כ הנסכים ענינם המשכה מלמעלה, שהיו מנסכים הייץ ע"ג המזבח ויורד לשיהין שמחוללין ויורדין עד התהום⁷, היינו היירידה למקום תחתון שאין תחתון למטה הימנו. וער"ז הוא בעבודת האדם בענין התפלה, שתפלות במקום קרבות הקדושים, דענין התפלה הוא העלאה מלמטב"ע בעבודת האהבה, ואהבה אח' אלוק' גו' בכל מאודך, בכל מדה ומדה שהוא חודד לך, ענין המט"נ, שהו עיקר ענין התפלה כמאמר' לית פולחנא כפולחנא דרחמינתא. וכך הוא בכללות עבודת התפלה, שתחלתה היא הודו לה' גו', היינו דאף שאינו שייך להבנה והשגה מ"מ הוא מורה לה' גו'.

- 1) שלא פט"ו. (2) ר"ה כפ' נסכים - בלקו"ת שלא מ, א.
- 3) לקו"ת שם, ובד"ה ענין הנסכים - שם מא, ג. (4) ברכות יד, ב. (5) תניא רפ"י. (6) לקו"ת שם מ, ב. מא, ג.
- 6*) ראה לחלו הע' 20. (7) סוכה מט, א - הובא בלקו"ת שם מא, ג. מב. ב. ובאור"ת שלה ע' תקל. (8) ברכות נו, ב. ובכ"מ. (9) ברכות נד, א. (10) זח"ג רסז, א.

- ראייתי ונהנה מנורת זהב -

עממין^א, שזה נמשך, ע"י העבודה בכירור המוחץ עתה ע"י תורה חסידות חב"ר שהיא באופן דמיני' יתפרנסו^ב, הבנה והשגה, ול"י שיפוצו מעינוחין חוצה אחי מר⁸ דא מלכא משיחא, במהרה בימינו ממש.

_____ *

- 36) ספרי הובא בפירש"י שם. (37) ע"פ זח"ג קכד, ב.
- 38) אגרת הבעש"ט - נדפסה גם בריש ס' כש"ט (הוצאה קה"ת).

הנחת הת' בלתי מוגה